

MAGYAR SÁG

ELOFIZETESI ARAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.---	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre --- " 3.---	Negyedévre --- " 3.60
Felére --- " 6.---	Felére --- " 7.---
Egész évre --- " 12.---	Egész évre --- " 14.---
Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)	

FŐSZERKESZTŐ: dr. GYÖRFFY GYULA

FELELŐS SZERKESZTŐ: FÉNYES LÁSZLÓ

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Várház-körut 8. szám

Hirdetések pett számítással, díjszabás szerint
Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A német vámtarifa — nálunk.

A német birodalmi gyűlés minden valószínűség szerint a vámtarifa törvényjavaslatot néhány nap alatt letárgyalja s törvény erőre emeli. S ezzel bekövetkezik Ausztria-Magyarországra az az állapot, hogy a vámszerződést Németország azonnal felmondja s ujat kötnünk pedig alig lesz lehetséges.

Ausztriában a viszony ugyan egyszerűbb, mert ott a Reichsrath nélkül is a 14. §. alapján a kormány a vámszövetséget velünk megköthetné, de kérdés, hogy a magyar parlament ezen szövetség létesítéséhez oly hamarosan, minden parlamenti vita nélkül hozzájárul-e.

Széll Kálmán helyzete a legnehezebb az összes szereplők között, mert az alkotmány sérelme nélkül csakis akkor tudná az egyezmény létrejöttét biztosítani, ha a leggyorsabb parlamenti letárgyalást tudná keresztül vinni. Ez pedig majdnem kizárt dolog. Nemcsak azért, mert a függetlenségi párt, melynek a mai alkotmányjogi viszonyok között a gazdasági függetlenség egész programját kimeríti, tehát a kedvező alkalmat ennek kivívására el nem halaszthatja, a vámszövetség eszméje ellen teljes erejével felvonul a küzdelemre s minden megengedett eszközt felhasznál a saját politikai céljainak elérésére, — hanem a szabadelvű pártban is igen sokan vannak, kik magukat épen az önálló vámterület programjával választatták meg és saját politikai reputációjuk nélkül vallott elveiket meg nem tagadhatják.

Hozzájárul ehhez még az agrár-párt nyílt óhaja, mely az önálló vámterület létesítését a magyar gazdasági viszonyok javulására az egyedüli orvosszernek tartja: ezek pedig magában bent a szabadelvű pártban el fognak mindent követni arra, hogy mint törvényjavaslat se lásson napvilágot az Ausztriával való vámszövetség.

Feszélyezi Széll Kálmánt a saját alkotta 1899. évi XXX. törvényzikk is, mely törvény 5-ik szakaszának 5-ik pontja félremagyarázást nem tűrő módon kimondja, hogy ha a külállamokkal fennálló szerződést nekünk a külállamok 1902. év végéig felmondják vagy mi felmondjuk nekik, az esetben a vámszövetség vagy törvénybe iktatandó, ha tudniillik azt úgy az osztrák parlament, mint a magyar parlament elfogadta, vagy pedig beáll a teljes különválás esete, midőn mindkét állam önállóan köti meg szerződéseit.

S ha az a nagyon valószínűtlen állapot következne be, hogy a körülmények kényszerítő hatása alatt úgy az osztrák, mint a magyar kormányok az alkotmány megkerülésével rendeleti uton 1907. évig a vámszövetséget prolongálnák, az esetben is igen nehéz helyzet előtt állnánk, mert Németország és a többi külállamok, oly rövid lejáratu, 4 éves szerződést kötni hajlandók nem lesznek.

Széll Kálmán az 1899. évi XXX. törvényzikknek, esetleg a képviselőház elnapolása mellett, oly értelmet tulajdoníthatna, hogy az Ausztriával megkötendő vámszövetség végső határnapja, minden megszorítás nélkül 1907-ig van kitolva, —

és ezen időn belül a kormánynak szabad rendelkezési joga van, — ez mind igen keveset változtatna a helyzeten, mert úgy a belpolitikai, mint a külpolitikai hitel nagy csorbát szenvedne azáltal, hogy a külföld előtt is jól ismert viszonyok között lép szerződésre a monarchia két állama 4 évi időtartamra.

Az önálló vámterület eszméjének hívei a külpolitikai viszonyok alakulásában olyan fegyvertársat nyertek, hogy a Nessi-ügy és az indemnitati andalító és elaltató hangjainál sült galambként fog programjuk megvalósulása szájukba repülni.

Budapest, decz. 4.

A obstrukció ellen. Az ellenzéknek nyíltan be nem vallott, de immár napok óta folyó csendes obstrukciója ellen a kormány — hír szerint — ellenrendszabályokra készül. Valószínűleg már a holnapi ülésben indítványozni fogják az ülés rendjének megváltoztatását, oly értelemben, hogy az ülések délutáni 3 óráig tartanak. A kormány reméli, hogy ezzel leszerebelheti majd az ellenzéki szóáradatot, vagy legelőbb is kimeríti az ellenzékét.

A képviselőház ülése.

december 4.

A folyosón a Nessi-ügyről suttognak. Ugy hírlett, hogy Nessi ma katonai díszben fog megjelenni a Házban és beszélni fog a katonai javaslatok ellen. Ez azonban elmaradt. Bent a Házban Kórodi és Lindner napirend előtt igyekeztek lemosni magukról Gaál Sándor tegnapi vádait. Ez azonban sehogysem sikerült nekik. Sebess Dénes egészen kihuzta a lábuk alól a gyékényt, amikor szemükbe vágta, hogy ők

Mikor a chinai császárral utaztam.

— A Magyarország tárczája. —

Írta: Hory Béla.

Nem tudom, méltóztattak-e járni valaha Hagymás-Szent-György rendezett tanácsu városában?

Ha nem, rendkívül sajnálom: mert a magyar birodalomnak alig van kedvesebb és műveltebb városkaja.

De hát így vagyunk mindennel, a mi a miénk. Nem tudjuk eléggé méltányolni.

Bizonyára önök közül sokan látogatták Abbaziát, sőt Velenczét is; de már Hagymás-Szent-György kívül esett vágyódásaik határában. Pedig Hagymás-Szent-Györgynek van olyan levegője, mint Abbaziának, s ami tengerink, ha a fagy el nem rontja, jóval többet ér a velenczei piszkos viznél. A mi patakunkon is van híd, de azon nem sóhajtottsenkis az ólomkamarák sem érik fel a hagymásszentgyörgyi szalonnával rakott kamrákat.

Aztán milyen rendezett tanácsunk van. A mi hivatalnokainkhoz iskolába járhatnak bármely szabad királyi város tisztviselői.

Itt mindenki két-károm hivatalt visel. A polgármester ha kell másol is, — a főjegyző egyuttal végrehajtó. En magam, aki aljegyző vagyok, a pénztári ellenőr, közgyám, iktatói és levéltárnoki teendőkkel is meg vagyok bízva.

Es mindezek dacára a vadászati idő alatt jut időnk ez uri passzióra is.

Kérem, ha látnának ilyenkor a szolgabírótól vásárolt sárgabőr kamásliban, zöld galéru zubbonyomban, fejemen valódi vadászkalappal, melynek hátulsó részén fajdkakas toll díszleg, vállamon nagyatyámtól örökölt 48-beli honvéd puskámmal, hát bizony egy véleményen lennének a polgármesterem Erzsikejével.

Pedig ez már nagy szó, — mert Erzsike valóban nagyműveltségű lány, — aki amellet, hogy németül is beszél egy kissé (a sorozásoknál mindig ő a tisztek tolmácsa), az Ollendorf második kötetén is keresztül ment s a Pouson regényeiben előforduló francia szavakat egészen jól ki tudja olvasni.

Aztán, hogy zongorázik: pedig csak fél-évig tanult a segédkantortól. Nem is kell már neki hangigya. Kifundálja ő jó hallásával Dankó Pista bármelyik nótáját.

De a kormány részéről azért semmi elismerésben sem részesülünk.

Van városunkban egy óriás nagy épület. Hajdan cukorgyár volt, — ma gabonaraktár. Szakértőkkel megvizsgáltattuk, akik megállapították, hogy még egy új szárny kiépítésével, kitűnő egyetemi épület lenne. A tanács egyhangu határozata alapján kértük tehát a kormányt, hogy a harmadik egyetemet nálunk állítsa föl. Köteleztük magunkat, hogy pótdoból még huszezer koronát adunk az egyetem céljaira.

Es képzeljék kérem, érdemekben megöszült polgármesterünket a kultusz miniszter dorgáló hangon figyelmeztette, hogy jövőre felterjesztéseiben több komolyságot tanusítson.

Ezóta aztán mi is a passiv resistentia terére léptünk.

Elhatároztuk, hogy ezután nem kérünk semmit, de társadalmi uton létesítünk mi olyan alkotásokat, a melyeket megbámulhat aztán az egész ország.

Mükedvelő előadásokat rendeztünk. Egyhangulag elhatároztuk Don-Carlosnak reperto-runkba való felvételét.

A czimszerep nekem jutott. A főpróbán azonban rájöttem, hogy jelmezem nem megfelelő.

Azonban jó ötletem támadt. Ha azonnal felutazom Budapestre, az előadásra még elég korán érkezem vissza. Aztán egyik budapesti színház ruhatárosával jó ismeretségben lévén — kapok én attól spanyol-jelmezt.

Így is történt.

Jövet aztán egy üres fülkében végignyújtózva, már majdnem elszenderültem, midőn egyik állomáson nagy zörejjel nyit be valaki hozzám és grombahangon vont kérdőre, hogy miképpen merek előtte így végignyulni. Végre aztán nagy, esontos kezével valón ragadott, hogy erőszakkal állítson talpra.

Eszem nélkül ugrottam föl így szemtől-szembe látva őt dühöngést előruló arcczal, vérmes szemével, — kezdett elhagyni bátorságom.

— Nem tudod-e kutya, — szölt aztán merőn rém nézve, — hogy ki vagyok? Hogy mersz te a chinai császár előtt nyújtózni?

— Teremtő isten, ez egy örült! Mi tevé legyek? A vonat már megindult, a folyosón egyetlen lélek. Segélyért hasztalan kiabálnék.

tulajdonképen nem is szász képviselők, de közönséges izgatók. Ezután Papp Elek függetlenségi képviselő tartotta a csendes obstrukciót. Mérsékelt hangon, lassu tempóban beszélt, nyomtatékosan hangsúlyozva minden szót. Ez a legkényelmesebb módja az obstrukciónak. Közben megjelent Wlassics és élénken mesélgette Széll Kálmánnak vadászkalandjait. Madarász Imre beszélt ki az ülést s védte a függetlenségi pártot a szokatlan szóhárság vádjá ellen.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Tallián Béla alelnök.

Jegyzők: Nyegre László, Teleki Sándor gróf, Endrey Gyula.

Elnök: Az ülést megnyitom.

A múlt ülés jegyzőkönyvével folytatás után hitelesítették. Koródi Lutz személyes kérdésben óhajt felszólalni.

Szászok védekezése.

Koródi Lutz: Ot bizonyítékok híján felmentették az izgatás vádjá alól. (Felkiáltások a baloldalon: Elég kár!) Nem vette át a Tribuna cikkét eredetiben. De megvallja, hogy tetszett neki az a cikk.

Pozsgay Miklós: Ahá, kezdődik a beismerés!

Koródi Lutz: Azt a cikket enyhítve vette át.

Lengyel Zoltán: Kár volt!

Koródi Lutz: A Kronstädter Zeitungnak különben is nem én vagyok a tényleges szerkesztője. Ami pedig Gaál megjegyzését illeti, hogy én feleségem mögé bujok, ebből csak annyi igaz, hogy én elvben helyesletem a magyar királyhoz intézett felségfolyamodványt. Különbben is engem választóim küldtek ide, vonják azokat felelősségre. (Nagy zaj.)

Lindner Gusztáv: Személyes kérdésben válaszol Gaáll Sándornak tegnapi beszédére. Néhai báró Eötvös József tanári tanszékre méltatott engem, harmincz évi szolgálatom után elismeréssel vonultam vissza nyugalomba. Kijelentem itt, az ország színe előtt, és ünnepélyesen visszautasítom a bűnös agitatio vádját. A haza és a király iránti hűséget rendíthetetlenül vallom. Szembe szállok az ilyen alaptalan vádakkal. Tagadom, hogy én mint nemzetiségi agitátor működök. Nekem jogom van politikai meggyőződésemet nyilvánítanom.

Felkiáltások: Ehhez joga is van.

Lindner Gusztáv: De tagadom, hogy a szász program ellentétben állna a haza egységének elvével. Még Bánffy Dezső, a sovinszta nemzeti állam képviselője sem talált ebben a programban kifogásolni valót. Kijelentem, hogy Gaáll Sándor az általa hangoztatott közjogi tanokat tőlem nem tanulta.

Endrey Gyula: Ez csak előnyére válik.

Sebess Dénes: Koródi nem képviseli a szász egyetemet, Koródit maga a szász egyetem mozditotta

Nem minden rendezett tanácsu város aljegyzője találta volna magát föl ily kritikus helyzetben. De a Hagymás-Szent-György-é találta.

— No, ne haragudjál pajtás, csak most ismerem rád, de úgy veszem észre, hogy te már megfedeledtél róiam, a spanyol királyról.

Az örült nagy szemeket meresztett rám; de azért már sokkal csendesebben mondotta:

— Nem csapsz be, te nem vagy spanyol király, egy király nem így néz ki.

— Látod — szóltam — mily igazságtalan vagy, én nem vonom kétségbe a te császárságodé, pedig te is, miként én, inkognitó utazol.

— Jaj az már más. En valódi chinai császár vagyok. Azt mindenki tudja. Bizonyítsd be, hogy spanyol király vagy, azonnal; mert különben kidoblak az ablakon.

— No hát én bebizonyítom. Megmutatom királyi ruházatomat.

Ezzel bőrdömből nagy büszkén kivettem a Don-Carlos kosztümöt.

A chinai császár nagy meglepetéssel nézte — de aztán megparancsolta, hogy vegyem is föl, hadd lássa, hogy az én ruhám-e?

Örömmel egyeztem bele, mert legalább időt nyerek s valahogy elérem az első állomást.

Királyi nyugalommal öltözni kezdtem tehát s midőn a gyönyörű strucz-tollas kalapomat is feltettem, kihúztam a spanyol gyilkosot s illően tisztelgettem a császárnak, természetesen azon utógondolattal, hogy most már fegyver lévén kezembem, az esetleges ellentállás is sikeresebb lehet.

el állásától. Lindner csakugyan korrektül viselkedett mint egyetemi tanár, de mikor már nyugalomba készült vonulni, akkor hazafiatlan felköszöntőt mondott, mely az egész országban közmegebotránkozást keltett. Sem Koródi sem Lindner nem képviselik a hazafias szász népet, ők már rég elrugták a talajt lábaik alól. Ők csak izgatnak. (Helyeslés.)

Lindner Gusztáv: Ismétellen tiltakozom a hazafiatlanság vádjá ellen, mert én azt a német felköszöntőt csak egy német tüzoltó-egylet gyűlésén mondtam.

Következik a

Napirend.

Papp Elek: Tiltakozom az időfecsérlés vádjá ellen. En kijelentem, hogy mihelyt tapasztalni fogjuk a tuloldalal, hogy meg akarják akadályozni a nemzetet az osztrák kizsákmányolással szemben, rögtön elállunk a feleslegesnek mondott beszédektől. Mi a mai napig semmi biztosat sem tudunk a vámszerződésnek, vámtarifák sorsáról.

Endrey Gyula: Széll maga sem tudja, honnan fúj a szél.

Széll Kálmán: Dehogyan nem.

Papp Elek: Es ép azért meg vagyok győződve, hogy az a harc, melyet mi e padokról folytatunk, a nemzet meggyőződéséért folyik. Mi nem személyes harcot folytatunk a miniszterelnök ellen, de elvei ellen küzdünk. (Ugy van, ugy van balról.) A nemzetiségi kérdéssel beszél, melyet saját erőnkkel kell megoldanunk. Az állam és egyház viszonya sincs rendezve. Ütött már az utolsó óra, hogy ezek a felekezeti kérdések is rendeztessenek. Támadjá a miniszterelnök nemzetiségi politikáját. Formulákkal nem lakik jól a nép.

Madarász Imre: Legszebb formula a kenyér.

Papp Elek: Nekünk csak az jut, ami Ausztria asztaláról lehull. Azért nem szavazom meg az indemnitást, olyan kormányra van szükség, mely a nemzet aspirációit meg tudja valósítani, de nem paktál folytonosan. Nekünk ma jogunk van az önálló vámterülethez. (Ugy van, ugy van balról.) Ma a nemzet már nem kíváncsi a miniszterelnök paktummagyarázatára, hanem arra, hogy lesz-e önálló vámterület és mikor lesz.

Széll Kálmán: És milyen lesz.

Papp Elek: A legrosszabb önálló vámterület is jobb a közönségnek. Arra is kíváncsi a nemzet, mikor fogja a miniszterelnök felmondani a káros szerződéseket. A német birodalmi gyűlés állásfoglalását nem lehet már sem paktummal, sem formulával elhelyeslyezni. A miniszterelnök aggodalmait nem tudja eloszlatni, a szőnyegen levő kérdésekről nem nyilatkozik. Az az archimedesi sarkpont, mely ebből

A chinai császár teljesen lecsendesült, s örvendett, hogy uralkodó társával utazhatik.

Ekkor végre vonatunk egy állomás-hoz ért.

A vonat még jóformán meg sem állt, midőn az állomásfőnök, távirattal kezében, a kaulához sietett. Két csendőr nyomon követte.

Aztán nagy zaj támadt. Egy örültet keresnek, ki a tébolydából szökött meg s aki e vonattal utazik.

Midőn a chinai császár is meghallá a dolgot, azzal a ravaszsgal, mely a fixideás örülteket jellemzi, már a szakaszunk folyosójához ért állomásfőnökhöz lépett s egész csendes hangon mondotta, hogy az örült itt van spanyol királyi ruhában.

Természetesen, hogy minden törekvésem, melylyel a dolgot felderíteni akartam, hasztalan volt. A csendőrök kivezettek. Az utasok rendkívüli kíváncsisággal gyűltek körém; de a vonatvezető sipolt. — az utasok felszálltak s a vonat megindult. Fülkém ablakában pedig ott láttam a chinai császárt röhögve, és egy másik ablakban a főszolgabírónt.

Megkísérlettem az igazolást; de az állomásfőnök csak azt válaszolta, hogy az első vonattal megérkezik a tébolyda tisztviselője s majd az dönti el a kérdést.

A tisztviselő egy fénap mulva megérkezett és én elutazhattam, de csak spanyol ruhában, mivel polgári ruhám a chinai császárral együtt már ki tudja, hol volt.

Még csak azt jegyzem meg, hogy a műkedvelői előadás elmaradt.

a gazdasági nyomorból bennünket kivezethet, az az igazi formula csak az önálló vámterület lehet. (Helyeslés balról.)

Az osztrákok jól tudják, hogy közös vámterület mellett bennünket kiszípolozhatnak. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Gabányi Miklós: A miniszterelnök Ausztria szolgája.

Papp Elek: Minthogy a miniszterelnök mindig azt hangoztatja, hogy ő Deák Ferencz hagyatékát vette át, elvartuk tőle, hogy ő annak a szellemében működök. Lássuk a katonai kérdéseket. Hadseregünk nem közös, hanem osztrák, Azt mondja a miniszterelnök, hogy a magyar nem megy katonának. Igaz, de csak azért, mert akkor osztrákká kell lennie. A katonai javaslatok valóságos merénylet a nemzet ellen. Ezeket a vérlázító javaslatokat maga a király sem kívánhatja. Kérek öt perc szünetet.

Elnök az ülést tíz perczre felüggeszti.

Szüneti után.

Papp Elek: A civillistát fel akarják emelni. Hogy annál jobban dözsölhessenek. Ahhoz az asztalhoz magyar ember nem ülhet nyugodt lélekkel, csak az, aki a Gotterhalteban gyönyörködök. Azzal a 2 millió koronával 2000 tanítói állást lehetne szervezni. Akkor, mikor Magyarországnak még katonája nincs, mikor a katonai népképviselőt fejelemly vizsgálat alá veszik, akkor a civillistát fel emelni nem lehet. A népnevelésre mulhatatlan szükség van; első sorban nélkülözhetetlen szükségletet kér kielégíteni, nem a civillistát. Azt a 2 millió koronát nem is itt akarják elkölteni s nem is a magyar király, de az osztrák császárnak kell az a pénz. (Igaz! ugy van balról!) A civillista felemeléséhez majd akkor fogunk hozzájárulni, mikor a magyar király állandóan Budavárban foglakni, mikor a várpalota nem lesz az osztrák császár szállodája; mikor a magyar király azt fogja hirdetni, hogy Magyarország szabad és független. (Eljenzés és taps a baloldalon.)

Madarász Imre: Az indemnitási vita, azt mondják, hogy már nagyon hosszadalmas és miadézért a függetlenségi pártot okolják. Mindennek meg van a maga oka, ennek is. Elismerem, hogy a vita az előző éveknel szélesebb moderben folyik, de ez ma természetesen. Mert az indemnitási szokatlan időben, szokatlan körülmények között lett betervezve.

Az ellenzék bizalmi kérdésnek tekintti az indemnitást és addig folytatja a vitát, míg jönnek látja. A múlt országgyűlések legtöbbje bizalmi kérdésnek tekintette az indemnitást s felolvasta Komjáthy Béla és Zichy Jenő, Zichy Aladár, Kossuth Ferencz, Thaly Kálmán, gróf Apponyi Albertnek beszédeit, melyekből kitűnik, hogy az indemnitást mindig bizalmi kérdésnek tekintették a magyar politikusok. Hegedűs Sándor is annak tekintette.

A legközelebbi napok eseményei, a mentelmi jog kérdésében történt szavazás is indokolja a bizalmatlanságot. Aki a mentelmi jogot megsérti, az alkotmányt sérti meg. De bár a nemzet souverainitása megtámadtatott...

Lengyel Zoltán; Ugy van.

Madarász Imre: Az igazságügyminiszter a jog iránt való nagy szerelmében tiszta jogi okoskodással a mentelmi jogot csaknem megfojtotta. (Igaz, ugy van.) Nagyon sajnálatos, hogy a többség a mentelmi jogot megvédeni nem tudta. Ez az egyik okom a bizalom megtagadására.

A másik okom: A kormány a korona és az országgyűlés által reá bizott hatalmat kezelni nem tudja. Nem akar kiterjeszkedni a nemzetiségi kérdésekre, a zászlósértésekre. (Halljuk, balfelől.) A korona fénye olyan, mint a téli nap, világít, de nem éltet. Pedig a szabad államok szabad népe a szabadság napfényének melegében fűdik. (Ugy van, ugy van, baloldalon.)

A miniszterelnök sokkal nagyobb dicsőséget szerzett volna, ha az önálló magyar vámterületet életbe léptette volna. Az indemnitási-javaslatot nem fogadom el. (Szónokot pártfellei üdvözlök.)

Elnök az ülést 1 óra 45 perczkor bezárja.

Szólásra fel vannak még jegyezve: Makay Zsiga, Molnár Jenő és Nessi Pál.

Nessi Pál a katonai bíróság előtt.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap megírtuk, hogy Nessi Pál, országgyűlési képviselő, aki tartalékos honvédhadnagy, a katonai becsületbíróság ma reggel 9 órára idézte maga elé, hogy felelősségre vonja azért a magatartásért, melyet a kolozsvári Mátyás-ünnep alkalmával a Gotterhaltet játszó katonaság ellenében tanúsított. A katonai bíróság tegnap este értesítette Nessit, hogy a tárgyalás megtartását reggel 9 órától délután 3 órára halasztotta el.

Az elhalasztás a honvédelmi miniszter utasítására történt. Ugyanis Nessi mára fel volt iratkozva a képviselőházba, hogy az indemnitási és a katonai javaslatok ellen beszéljen. Miután a katonai bíróság Nessit ma 9 órára idézte meg, Nessi a kihallgatása után úgy, ahogy a kaszárnyában volt, tehát egyenruhában jelent volna meg a Házban és tartotta volna meg beszédét. Egy másik verzió pedig az, hogy azért halasztották el a megjelenést d. u. 3 órára, mivel ma délelőtt Nessi szólásra van felírva s ha a bíróság idézése miatt nem jelenhet meg a Házban: sokak szerint, mentelmi joga lenne megsértve és ebből újabb bonyodalmak keletkezhetnek.

A függetlenségi-párt harcias elemei különben is azt tanácsolták Nessinek, hogy ne öltözködjék át, hanem jöjjön a Házba, katonai ruhában, tartsa meg beszédét a katonai javaslatok ellen és a végén point-képpen szaggassa le az aranycsillagot, ne várja meg a katonai bíróság határozatát, dobja a Ház asztalára azt a kardbojtot...

A kihallgatás.

Nessi délután fél 3 órakor kocsiba ült és kihajtatott az 1-ső számú honvédegyalozred laktanyájába, hogy jelentkezék a tisztí becsületbíróság előtt.

Nessi mikor a kaszárnyába érkezett, már ott várták a bejárónál az újságírók és nagy közönség. A kaszárnya kapuján azonban senkit nem bocsátottak be, egy részről a Nessi-ügy miatt, de különben is ezredparancs tiltja, hogy a kaszárnyába belépjen bármely civil, mert a kaszárnyában egymást érték a lopások. A katonai becsületbíróság pontban három órakor ült össze a tisztí étkező földszinti helyiségében. A bíróság tagjai voltak: *Mattyasovszky* Károly alezredes, elnök, *Rákos* Ernő százados, *Ujházy* Ernő főhadnagy és *Pongrácz* Pál hadnagy, aki a jegyzői tisztelet töltötte be. A kihallgatási terem előtt egy díszruhá s örmester állott, aki a belépést senkinek nem engedte meg. Nessi Pál esakósan, szolgálati övvel állott a katonai bíróság elé. *Mattyasovszky* alezredes intézte hozzá a kérdéseket. Az általános kérdések után kérdést intézett Nessihöz az alezredes a kolozsvári Mátyás-szobor leleplezési ünnepélye alkalmával tanúsított viselkedése miatt.

Nessi Pál erre a következőleg válaszolt:

— Mint függetlenségi párti országgyűlési képviselőnek hazafias kötelességem volt, — hogy egy nemzeti ünnepen akkor, mikor a nemzet ereteivel ellenkező formában teljesítik a katonai szabályzat rendelkezéseit — ez ellen állást foglaltak.

Többet erről egy szót sem szólott. A bíróság ezen kijelentést szóról-szóra jegyzőkönyvbe vette, Nessi a jegyzőkönyvet aláírta és eltávozott a laktanyából.

TÁVIRATOK.

A puchói képviselőválasztás.

Puchó, decz. 4.
(8 ó. 45 p.)

A néppárt nagy akciója után ma reggel vette kezdetét a képviselőválasztás. *Petrás* Károly választási elnök délelőtt nyolcz órakor megnyitotta a választást. Bizalmi férfiak a szabadelvű párt részéről dr. *Kácsor* Nándor és *Spotkorszky* József, a néppárt részéről *Chocholus* Bálint pruszkai esperes és *Gyuriss* Emili vármegyei tiszteletbeli ügyész. A felvonulás mindkét részről teljes rendben ment végbe. A szavazatok aránya fél 9 órakor: *Kaas* Ivor 6, *Sipeky* 37.

Puchó, decz. 4.
(10 ó. 10 p.)

Dr. *Kácsor* Nándor szabadelvű párti bizalmi férfit *Petrasevics* néppárti hírlapíró, aki be akart hatolni a szavazóhelyiségbe, durván inzultálta. A

szavazatok aránya 10 órakor: *Sipeky* 64, *Kaas* Ivor 17.

Puchó, decz. 4.
(12 ó. 45 p.)

Kaas Ivor 62, *Sipeky* Sándor 117. A választáson zavar nincs. A szabadelvű párt győzelmo valószínű.

Az orosz cukorvám az angol képviselőházban.

London, decz. 3.

Az alsóház mai ülésén *Gibson-Bowles*-nak arra a kérdésére, hogy milyen hatása lesz a brüsszeli egyezménynek az 1899-ben kötött angol-orosz kereskedelmi szerződésre, *Cranborne* külügyi államtitkár azt válaszolja, hogy az angol kormány felfogása szerint a prémios cukornak kiegyenlítő vámokkal való megterhelése vagy az ilyen cukor behozatalának megtiltása összeegyeztethető a legtöbb kedvezményt biztosító záradékkal. 1899-ben, amikor az angol kormány az orosz cukorra kiegyenlítő vámoakat vetett ki, közölte az orosz kormányval, hogy ez a brit kormány felfogása, de ha az orosz kormány nem osztoznék ebben a nézetben, az angol kormány hajlandó az 1899-ki szerződést felmondani. Erre az orosz kormány nem válaszolt. Egy másik kérdésre megjegyzi még *Cranborne*, hogy az említett angol-orosz szerződést nem mondták fel.

Boules azt kérdezi azután, hogy mivel az orosz kormánynak egészen más a nézete, mint az angol kormánynak, milyen lépéseket szándékozik tenni a kormány az eltérő nézetek kiegyenlítésére. *Cranborne* azt válaszolja, hogy az angol kormány, amint *Boules* látja, felajánlotta a szerződés felmondását, de az orosz kormány erről az ajánlatról tudomást sem vett.

Az ülés további folyamán *Boules* kérdést intéz a kormányhoz a németalföldi pénzügyminiszternek ama nyilatkozata felől, hogy Angliát az egyezmény kötelezni fogja arra, hogy a gyarmatairól származó prémios cukorra kiegyenlítő vámoakat vessen ki. *Cranborne* arra kéri az interpellálót, hogy az ilyen kérdéseket előre közölje vele.

A kolozsvári kivégzés.

— A *Magyarság* tudósítójának telefonjelentése. —

A kolozsvári rablógyilkosság szerencsétlen áldozatának szelleme rémes megtorlást nyert. A földi igazságszolgáltatás *Friedrich* Ferenczet, a főtettest kiirtotta a föld színéről. Ma reggel elszenvetve a halált. Bármilyen borzalmas is a szomorú aktus, melyről tudósítónk alábbi értesítő részletesen beszámol, mégis hirt kell adni arról, mert a társadalom éppen mostanság vitatja a halálbüntetésnek kérdését, jogosult-e az, vagy sem? Nos, a kérdéshez aki hozzászólni akar, annak ismernie kell magának az aktusnak is lefolyását.

Csunya a kép, bizony. Az egészben egy főlemelő momentum tűnik ki s a bitófa előtt mi nemcsak azt a nyomorult tövedett és megtört embert látjuk, de Isten szolgáját is, kezében a feszülettel, amint az utolsó pillanatban is felé hajlik a vergődő. Az egyetlen ember, akitől remél... Aki tudósításunkat elolvassa, észre fogja venni, hogy annak az igazi Isten-szolgának, dr. *Hirschler* Józsefnek 24 órán át való kötelességteljesítése oly magas, oly szép volt, oly eredményes és olyan kiengesztelő, hogy még annak is nagy közcélja van, ha az akasztást írják le. Ilyen az igazi pap, itt lehetett megismerni: az aktus irózatában ott áll s megtéríti, kiengeszteli a bűnöst, akit halálra ki-noznak.

Ime, itt van tudósítónk telefonjelentése:

A siralomházban.

Egy szűk kis czella a siralomház, melyben *Friedrich* Ferenczet elhelyezték. A sarokban egy ágy, közepén egy asztal, öt szék. Az asztalon piros kötött biblia, rózsafüzér, katekizmus feszület és két szál gyertya. A falon egy petróleumlámpa ég. Délután fél 5 óra volt, mikor Bali pribékjeivel hozzáfogott a bitófa föllállításához. Ez a munka egész estig elhúzódott, mert a talajkövekkel és kavicsokkal volt tele. A csókányüteseket *Friedrich* egész délután halotta és a papnak minden igyekezete oda irányult, hogy a gyászos munka okozta zajtól elterelje a halálraült figyelmét. *Friedrich* egész nap nem evett, nem ivott, folyton azért rimázkodott,

hogy dohányozhasson. Végre *Csikés* kir. ügyész megegyeztetve és *Halász* fogházigazgató hozatott neki 20 drb. magyar cigarettát.

Mohón gyújtott rá, majd öt órakor magához kérte anyját. *Friedrich* az utcán levő tömeg sorfalai közt juthatott a fogházig s a második udvaron kellett átmennie, hogy a siralomházba jusson, ott pedig épen javában állították a bitót. A teljesen összetört szerencsétlen asszony najdnem összeseroskad a czella közepén s az elített hangos zokogással borult a nyakába:

— Anyám, én édes, drága jó anyám, ilyen szegényt, ilyen fájdalmat okozok én neked!

Dr. *Hirschler* József lelkész, aki tegnap dél óta egy percig sem hagyta el az elített, megnyugtatta őket.

Friedrich folytatta:

— Ha tudnám, hogy nyugodt leszel, anyám, akkor én is nyugodtan várnám halálomat.

Friedrich folytonos fuldokló zokogás közt esékolta fia homlokát, fejét és vigasztalta.

Hörk Frida, *Friedrich* menyasszonya, karján nyolcz hónapos gyermekükkel látogatott el a siralomházba. Szívet tépő látvány volt, amint az elített kedvesét és gyermekét fogadta.

— Felejts el engem Frida és gyermekünknek ne mondd meg soha, hogy ki volt az apja.

A kis poronty értelmes szemével körülnézett a szobában és játszadozva kapkodott a czellában ülőket csendő zöld kakastolla felé.

Az elített *Jenő* bátyját, aki szintén felkereste őt, arra kérte:

— Viseld gondját az anyámnak és szeresd helyettem, ha én már nem leszek.

Az esti órákban meglátogatták *Hörk* Frida szülei is.

Czinkostársát, *Szőcs* Gyulát kérte ezután magához, aki tudvalevőleg 8 évet kapott és így szólt hozzá:

— Látod, Gyula, hova juttatott bennünket az a Szabó!

Ez a Szabó lett volna állítólag a felbujtó, akit 15 évi fegháza ítélték.

— Te még megszabadulsz, akkor légy igazán becsületos. Ugy-e emlékszel, hogy azon a reggelen Szabó keltett fel bennünket és mikor én nem akartam kiszállni az ágyból, fenyegetett, hogy agyonüt?

Még egy ideig beszélgetett és azután elbucszott tőle.

Az esti órákban, 7 órakor lapunk tudósítóját kérte magához *Friedrich*. Mikor belépett a czellába, föllélt és eleje ment.

— Hallottam, hogy ön pesti újságíró, Nagyon kérem, tegyen valamit az édesanyám érdekében, hogy elkerüljön innen, a borzasztó helyről. Azután tessék kiírni, hogy nem vagyok én gonosz, csak nagyon szerencsétlen. Vegyék pártfogásba az én szerencsétlen családomat és azt a leányt, akit én vettem el a becsületét. Ezeket fáj nekem itt hagyni.

Itt zokogni kezdett és tudósítónk vigasztalására nem hallgatva, egyre ismételte:

— Istenem, Istenem, hogy tehettem én azt.

Munkatársunk azt mondotta neki:

— Keveset tehetek, de legyen nyugodt, amit tehetek, azt megteszem. Hozzáértőzői miatt ne aggodjon.

— Aldja meg az Isten — rebegte az elített és megragadta a karját, azután pedig egy papírszeletre fejtta a nevét és a dátumot. Magától adta emléke...

Eközben beesteledett. Családjától borzasztó jelenetek közt bucsuzott és este tizenegy órakor levelet írt nővérének.

Egész éjjel fenn volt. Egy sarokban guggolt, mint egy vadállat. Nem akart sem aludni, sem enni. Három órakor viziói voltak, fölugrott és így kiáltott:

— Valaki húzza a lábamat. Jaj, tisztelendő ur, nézze...

A pap vigasztaló szavaira kissé megnyugodott és imádkozni kezdett. Minden pillanatban kinézett az ajtó hasadékán: nem szürkül-e már?

Reggel öt órakor meggyóut és megáldozott. Az oltári szentség fölvétele után így szólott:

— Ugy-e a jó Isten megbocsát? Csak a testi kínoktól félek és azt hiszem, hogy még a halálom után is szenvedni fogok. Kérem tisztelendő ur, eszközölje ki, hogy ne boncoljanak föl.

Azután így folytatta:

— Letartóztatásomkor egy zálogcédula volt nálam, kérem azt menyasszonyomnak adni és kérem tessék négy fiatalkori arcképemből egyet anyámnak, egyet Fridának, egyet testvéremnek adni és *egyét a tisztelendő urnak ajándékozok.*

Hat óraker harangoztak. Friedrich sirva mondta:

— O, az én édes anyám most a templomban van, bárcsak én is ott lehetnék. *Csak kikidíthatnám, hogy mindenki hallja: legfőbb az emberrel az ima, engem is akkor hagyott el az isten, mikor megszüntem imádkozni.*

Ettől fogva beszéde a bűnbánó lélek kitérése volt.

Az ítélet végrehajtása.

Még alig szürkült, a fogházban összegyűltek a szomoru aktus tanúi: Bodor Károly kuriai bíró, elnök. Csipkés Károly kir. ügyész, László Ernő dr. jegyző, Kerekes és Kenyeres törvényszéki orvosok. A katonaság csendben érkezett s félkörben állt föl a bitó körül. Az utcán kora reggel rengeteg néptömeg hullámozott. Itt a lovas- és gyalogsendőrök ügyeltek a rendre.

Háromnegyed hétkor Csipkés ügyész lehvívta az első emeleten tartózkodó Bali Mihályt és két pribékjét. Csakhamar megjelentek és a bitó mögé álltak. Az utolsó aktusra negyven jegyet adtak ki, de sokan nem jöttek el, a szomoru helyen alig néhány újságíró és uri ember lézengett. Pontban hét óraker Bodor elnök felhívta Halász fogházfelügyelőt, hogy vezesse elő az elíteltet. A fogházfelügyelő szalutált és e szavakkal lépett be Friedrichhez:

— Friedrich, készüljön utolsó útjára.

A szerencsétlen összereszent, halálsápadt lett, szemei egészen vörösek, beesettek. A csendőrök segítségével felkelt és a pap kezébe adta a feszületet. Friedrich a megváltó testét folyton csókolta és így rebegett:

— Igazságos istenem, légy velem.

A katonai kordonon belül volt a bíróság asztala és az elé állították Friedrichet, mögötte két fogházőr, előtte a pap, dr. Hirschler József, a kinek önfeláldozó kötelességteljesítése valóban csodálatraméltó.

Bodor elnök felolvasta az ítéletet, az indokolást és a királyi kegyelem megtagadására vonatkozó iratot. A szerencsétlen kinosan vonaglott, esdőleg nézett az ügyészre és a paphoz így szólt:

— *Miért csúdnak annyi paradét, miért ki-noznak ennyire?*

Eközben többször hátra akart nézni a bitó felé, de a pap gyöngéden a feszület felé fordította fejét. Az ítélet felolvasása után Bodor elnök így szólt:

— Nyugodjék meg, Friedrich és azt a kegyelmet, amit a földön nem nyert el, meglesi majd odafönn! *Ügyész ur, átadom a foglyot.*

Csipkés ügyész azután így szólt:

— Friedrich, viselje sorsát jó keresztényhez illő megadással. — Bali hóhér, végezze kötelességét.

Bali és a pribékek erre megragadták a szerencsétlent, ez rebegni kezdett valamit, de nem lehetett kivenni, hogy mit, a dobpergés elnyomta szavát. Alig tudott a lábán állni, összekötötték kezét-lábát, a két pribék felemelte a zsámolyra, ezalatt Bali fűrgén fölcsúszott a létrán és nyakába dobta a hurkot.

A pap folyton feléje tartotta a feszületet, melyet az utolsó percig csókolta. A pribékek most kirugták alóla a zsámolyt és teljes erővel huzni kezdtek a csigán át a lábán megerősített kötelet. Arca rögtön vörös lett. Bali lefogta szemeit és állát, fehér kendővel többször letörölte habzó száját, majd arcát.

Maga az akasztási aktus nem tartott tovább néhány pillanatnál. Pontban hét óraker kezdődött és tizenegy perc multán Kerekes törvényszéki orvos konstatálta a bekövetkezett halált.

A pap rövid imát mondott, a katonaságot imára vezényelték, azután atörvényszabta 30 percig lógott még és a törvényszéki intézet számára lefotografálták. Kezei egészenkékek voltak, míg az arca már pergamentszerű sárga volt.

A tetemét a fogház első udvarán levő kamrába vitték s mivel a családtagok nem kérték ki, felboncolás után hatóságilag fogják eltemetni.

A kivégzett Friedrich anyja és bátyja a legnagyobb nyomorban vannak, ugyanarra, hogy össze-

holmijukat és fehérműiket eladták. A kolozsvári lapok gyűjtést indítottak részükre.

Balit csendőrfedezet kíséri ki a vasúthoz.

NAPI HIREK.

Budapest, Decz. 4.

— **Időjárás.** Észak-Európát magas, Dél-Európát pedig alacsony levegőnyomás borítja. Európában a hőmérséklet süllyedt. Jelentékeny esők a Balkánon és a keleten fordultak elő. Nálunk az idő változóan felhős, hűvös és csapadékos. Havazás csak szórva-nyosan fordult elő.

Jóslás: Változóan felhős, hideg idő várható, helyenkint, keleten és délen havazással. — Hőmérséklet --1-6 C.

— **A Rákóczy ünnep és a Csokonai kör.** A debreczeni Csokonai-kör méltó módon szándékszik megünnepelni a 1903-ban tartandó Rákóczy dicső emlékét. A Csokonai-kör ki fogja külön kötetben adni mindazon okleveleket és iratokat, melyek Debreczennek a Rákóczy szabadságharcban való részvételére vonatkoznak, melyek Debreczennek Rákóczykorszakbeli viszontagságos történetét világítják meg több oldalról. A Csokonay-körnek Rákóczy könyvét a kör elnöke, Géresi Kálmán fogja szerkeszteni.

— **Piros Józsi halála.** József főherceg özvegye, az országszerte ismert cigányprimás meghalt. Évekkel ezelőtt a Margitszigeten játszott; ott ismerte meg egy alkalommal József főherceg, aki anyyira megszerette, hogy kinevezte udvari zenekarvezetőjének. Többször elvitte magával birtokára, Alcsuthra, hogy játékában az egész hercegi család gyönyörködje. Alcsuthon ismerkedett meg vele Fülöp orléanski herceg, József főherceg veje, aki mindig elragadtatással beszél azokról a napokról, amikor Piros Józsi huzta a szép nótákat... Az elhunyt cigányprimást özvegye és gyermekei siratják. Tegnap temették el Szabadkán, az ugynevezett bajai sírkertben levő családi sírkertben.

— **Nyugdíjazások a MÁV-nál.** A magyar királyi államvasutak sok hivatalnokja vonu január elsejével nyugdíjba. Többen már be is adták lemondásukat; még többen a kereskedelmi minisztertől várják a megiepetést. A magyar államvasutak beléletében különben nagy változások lesznek és beszélik, hogy Hieronymi Károly a kereskedelmi miniszter jóváhagyásával szavazott a MAV. ez idei költségvetése ellen.

— **Letartóztatott házasságszédelgő.** A rendőség tegnap letartóztatta Korzinek Tivadar felsőházi születésű 50 éves rovvott multu mechanikust, aki több hiszékeny leányt csalt meg házassági ígéretekkel. A szélhámos multja elég zivatáros. Bankóhamisításért Budapesten 5 évre, Horvátországban 7 évre, azonkívül magánokirathamisításért Nagykanizsán 8 hónapra volt elítélve. A pestvidéki törvényszéken most folyik ellene köttös házasságszédelgésért a vizsgálat. Korzinek ugyanis 1878-ban Angliában nősült először, aztán elhagyta a feleségét és másodszor is megnősült 1897-ben Soroksáron. Daczára két feleségének, hirdetőseket tett közé a lapokban, a melyekben mint nyugdíjas államlivatalnok szerepelt. A hirdetősekre ajánlkozott egy kolozsvári szobaleány és két budapesti szakácsné. Ezeknek mint nőleu ember mutatkozott be és két leánytól 800--800 egy től pedig 300 koronát csalt ki, azt ígervén, hogy feleségül veszi. A becsapott leányok feljelentésére azután a rendőség letartóztatta.

— **Zola hamvai a Pantheonban.** A párisi kamara mai ülésén a szocialista képviselők indítványt nyújtottak be, hogy Zola hamvait Renau, Michelet és Balsac hamvaival együtt a Pantheonba vigyék. Az indítványt a kamara valószínűleg nagy többséggel el fogja fogadni.

— **Nagy tüntetések Athénben.** Tegnap este mint Athénből táviratozzák — a kabinetválság miatt nagy utcai tüntetések voltak. Delivanni szenátor — kit kivei miniszterelnöknek szeretnének megtenni — a lakása előtt összegyűlt tömeghez beszédet intézett, amelynek végén közölte, hogy a király magához hívatta őt a palotába. Azután Ralli beszélt, aki annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a nép döntését tisztelni fogják. A tüntetők bejárták az utcákat és bevették a Szkip című Theotokisz-parti lap szerkesztőségének ablakait, de néhány vak revolverlövéssel szétszórták őket. Theotokisz lakását katonaság őrizi. A városban katonai őrzőerők esiklünk.

— **A pozsonyi vonatösszeütközés.** A Lamac és Pozsony közt kedden történt vasuti összeütközésre vonatkozólag a magyar királyi államvasutak igazgatóságától a következő értesítést vettük: A Bécsből délután 5 óraker induló és Budapestre este 9 óra 5 perczkor érkező 107. számú gyorsvonat e hó 2-án Lamac és Pozsony állomások közt az e.ötte haladó 5471. számú tehervonatot ufoléte és annak utolsó kocsiával összeütközött. A gyorsvonat mozgonya és a tehervonat négy kocsija kisiklott és négy teherkocsi megrongálódott. A gyorsvonati étkezőkocsi szakácsa és a tehervonat két fékezője kisebb zuzódásokat szenvedett. Az utasok közül senki sem sérült meg s 95 percz késéssel folytatták útjukat segédvonattal Budapestig. Az összeütközés ügyében szigorú vizsgálat van folyamatban.

— **A királysértő könyv elkobozása.** Érdekes epizodot beszélnek most Kalmár Antal könyvének elkobozásáról. Egyik előkelő könyvesboltban a rendőrfogalmazó felmutatta a jegyzéket, hogy öt-hat darab könyvnek kell lenni s kérte azoknak kiadását. A kereskedő azt felelte, hogy nem adhatja, mert hat könyvet a következők már megvették: Széll Kálmán, Plósz Sándor, Wlassics Gyula, Sárkány József, a budapesti királyi tábla elnöke, Blaskovits József, a pécsi tábla elnöke és madarasi Beck Nándor. A rendőrfogalmazó természetesen eltávozott és a főkapitánynak jelentette be az esetet. Valószínűleg ennek lett az eredménye, hogy pár nappal ezelőtt megjelent a rendelet, mely szerint magánosoknál a könyv elkobozását nem szabad eszközölni. Így aztán Kalmár Antal könyvét most saját lakásában mindenki olvashatja.

— **A barcellónai diákzavargások.** Madridból táviratozzák, hogy a diákzavargások folyton tartanak. Tegnap a prefektus lemondása miatt tüntettek. A zavargások oly nagymérvűek, hogy az egyetemen előadást nem lehet tartani. Valószínűleg a mostani diáktüntetések miatt sok egyetemi hallgatót fognak a barcellónai egyetemről kiltítani.

— **Tolvajok garázdálkodása.** A téli hideg beálltával alig van nap, hogy apróbb lakásfosztások és betörések ne történének. Ezzel szemben azonban a rendőrségi fogház is megtelik tolvajokkal és betörőkkel. Így tegnap elfogták Mechalda Ignác 46 éves rovvott multu mészáros, aki egy Andrassy-uti papirkereskedésből egy naptárt, egy házfaiárolpedig egy kisebb cégtáblát lopott: — A Szabolcs-uteza 7. számú házban Kis Julia napszamosnőnél laktak Vitéz Gáspár, Pasik Góza, Lerch Pál és Károlyi József csavargók, akik egész nap összelopott holmit it raktározták el. A minap egy hordó sört lottak a Teréz-körtüi korcsmából, került hozzá sonka is, akik azután nagy lakomát csaptak. Eppen akkor ütöttek rájuk a rendőrök és valamennyit letartóztatták. A lakáson sok holmit, többek közt tejes kanakát és egy hegedűt is találtak. — Teleki-téri zsibárus csarnokban elfogták Simon Zsófi 48 éves napszamosnőt, aki egy lopott lakkozípöt akart eladni. — Onként jelentkezett a rendőrségen Mészáros György kocsi és bevallotta, hogy Komáromban a Vilson testvérek czirkuszából egy hegedűt, meg egy felöltőt, Tatán pedig 40 korona készpénzt lopott. Letartóztatták. — Brenner János mészáros akácia, uteza 13. számú lakását tolvajkulcsosul felnyitották, a honnan 300 korona készpénzt és 800 koronát érő ruhát elloptak. A ruhákban B. J. monogram van. — Lövy Sándor paplankészítő Csengery-uteza 51. számú lakásából tolvajkulcsosok 100 koronát érő ékszert vittek el. — Galgamarsáról táviratozzák, hogy az ottani katolikus templomban 2-án éjszaka betörők jártak és egy bronz szentségtartót meg egy ezüst áldozattartó kelyhet vittek el. Veresgyházán is megkíséreltek egy betörést a templomba, de nem sikerült. A környéken sátoros cigányok tanyáztak valószínű, hogy ők voltak a templomrablók. A főkapitányság is nyomozza a betörőket.

— **Ongyilkos városi főjegyző.** Manojlovits Sztévo nyugalmazott szabadkai városi főjegyző tegnapelőtt este Szabadkán revolverrel föbe lötte magát s most a kórházban a halállal vívódik. Már évek óta nagybeteg, járt budapesti és külföldi orvostanároknál, de állapota egyre rosszabbodott. Ez keserítette el annyira, hogy halálra szánta magát.

— **Agyonlőtt közszéki bíró.** Rövid idő alatt már a harmadik közszéki bíró lett áldozata gyilkos merényletnek. A Tenkéhez közel fekvő Vasand közszéki tegnap este nyolcz és kilenc óra között la-

kásán Tuló Tógyer községi főbíró elölték. A golyó az ablakon át hatolt be és a bírót szíven találta, aki pár percnyi szenvedés után meghalt. A merénylő elmenekült. Az esetről rögtön értesített csendőrség azonnal erősen hozzájárult a nyomozáshoz.

— **Rövid hírek. Életunt asszony. Kolozsvári** Mártonné született Kónyai Irma iparos felesége tegnap Erdélyi utca 12. számú lakásán családi perpatvar miatt gyufaoldatot ivott. A Rókusban ápolják. — **Tűzek.** A megyeri csárda melletti vízi malom, a mely Novák Istváné, az éjszaka kigyulladt és leégett. A kár 8000 korona. — Az aréna-uti zsidókörházal szemben egy fabódé leégett.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét Herceg és Horvát-Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az „Adria” szállóval szemben létező nőidivat-áruházára.

x A Szent-Rókus kórházban 137 esetben tettek kísérletet csúsz ellen a Reparatortal, melyek közül 126 esetben teljes gyógyulás, 9-ben javulás éretett el. A Krieger-féle Repartor kapható a gyógyszerárakban. Főraktár: Budapest, Kálvin-tér „Korona” gyógyszerár.

x Régi képek javítását, nemesi czimerek, dekorációk, arcképek és mindennemű festményeket készít Línhart Vilmos Budapest, Hunyady-utca 27. Telefon 58—83.

Beifeld Bankház Budapest
Károly-körút 1. szám.

Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapírokat és állampapírokat a napi áron, *resztletfizetésre*; beváltja a kisorsolt sorsjegyeket. — *Penzkölcsönt* nyújt mindennemű sorsjegyekre.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Filharmoniai hangverseny.** A filharmonikusoknak ez idei negyedik estélye ugyancsak hangos volt a tapstól. A híres belga hegedűst, *Ysaye Jenőt* ünnepelte a közönség, aki a zeneművészet két univerzumát, két teljesen ellentétes szellemű zeneóriást interpretált. Tudásának egyetemességét bizonyította ezzel *Ysaye*. A *Bach*-koncert volt az egyik száma s *Saint-Saens* a másik. *Ysaye* romantikus hegedűs, ő csak kérkedik a klasszicitásával. Temperamentuma, patétikus előadásmódja nem felel meg az elmélyedő, magába szálló zenefilozófusnak. *Bach* nagyon is színes az ő hegedűjén, *Burmester*-nek, a komor norvégnek, valók az ő művei. Hanem aztán *Saint-Saens*-t úgy nem játszza senki, mint *Ysaye*. Hatalmas tónusa, finom árnyalása, beszédes vonója, szédületes technikája itt bámulatba ejtett mindenkit. Olyan kantilénát *Wilheim*-től, *Thomsontól*, *Saurettól*, *Joachim*-tól sem hallottunk, mint amilyenekkel *Ysaye* tegnap meglepett. Ez az ő speciálitása.

Érdekes zenekari újdonsága volt a tegnapi estének a *Tschaikowszky: II. Simfónia*-ja. Színes, hangulatos mű ez, erős nemzeties jelleggel. Joggal hívják *orosz simfónia*-nak. A melléktemák mind 2/4-es vagy 3/8-os népies motívumok, amelyeknek változatos, kombinált csoportjai izlésesek és élénkek. Ilyen alapon kellene a magyar simfóniát is megteremteni. A *Schumann* „Julius Caesar” nyitánya volt a műsor másik zenekari száma. *Kerner* karmester most is szabatosan, temperamentummal kezelte a vezénylőpálcát.

* **A Magyar Földtani Társulat felolvasó ülése.** *Dobina* város nyugati területének bányageológiai viszonyairól értekezett tegnap a Magyar Földtani Társulat ülésén *Mész Vilmos*. Utána dr. *Kadic* Ottokár a horvátországi *Krapinán* talált diluviális ősember maradványait ismertette. A talált csontok közül a fogak alkotása a legérdekesebb. A fogak rágófelületének erős redőzöttsége, valamint a szem és metszőfogak teljesen majom típusra mutatnak. Ez a lelet a legerősebb bizonyítéka az emberi nemnek a majomtól való származására, a felolvasót a hallgatóság zajosan megtapsolta.

* **Magyar művész külföldön.** *Kladvikó Vilmos*, a kiváló hegedűművész, a Nemzeti Zenede jeles tanára egy előkelő szentpétervári hangversenyirodától meghívást kapott, hogy az orosz fővárosban s a nagyobb orosz városokban hangversenyezzen. A fiatal zeneszerző, ha a feltételekben meggyőződhetik, februárban, vagy márciusban indul egy hónapi hangverseny körútra, mely alkalommal a szentpétervári filharmonikusok egyik hangversenyén is közreműködik.

* **Fővárosi Orfeum.** A *Waláman* Imre igazgatósága alatt működő *Fővárosi Orfeum*-nak a decemberi műsora eléggé érdekes. Ha a *h. rem. kalandja* című *nemet* operett nem zavarná az össz-

hangzatos műsora, a legnagyobb dicsérettel szólhatnánk róla. A *Tarka Szinpad* is jobban végezhetné a dolgát, ha magyar szerzők műveit venné fel műsorába. Nagy vonzóereje a műsornak *Anni Wünsch*, a Berliner Theater szubret primadonnája, azonkívül a *Solbrig's Automatus Company* mutatványai, de főképpen a *The Xilophon* művészek, akik az artista-világ jelentősége szerinti „művész” nevet méltán viselik.

* **Színházak műsora. Csütörtök, december 4-én:** Nemzeti színház: „Constantin abbé.” Operaház: „Carmen.” Várszínház: „Dolovai nábob leánya.” Vigaszínház: „A doktor ur.” Népszínház: „Az anyós.” Magyar színház: „Nőemancipáció.” Uránia: „A háború.”

Pénteken, december 5-én: Nemzeti színház: „Király-idillek.” Operaház: Nincs előadás. Vigaszínház: „Loue.” Népszínház: „Nebántsvirág.” Magyar színház: „Nőemancipáció.” Uránia: „A háború.”

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

§ **A fedezeti váltók.** *Ibl* Lajos es. és kir. várkapitány üzleti összeköttetésben állott *Vörös Kálmán* kereskedővel, mivel gyakran közös kölcsönöket vett fel, egyik-másik takarékpénztárban. Így múlt év február 11-én átadott neki egy 2000 koronás váltót s ez év február 6-án egy 1500 koronás váltót, melyek mindegyikének ellenértékét felerészben meg is kapta. Mégis *Vörös Kálmán* kikötötte, hogy mindkét váltó fedezetére adjon *Ibl* Lajos neki két darab összesen 3000 korona értékű fedezeti váltót. *Ibl* adott is két ilyen összegű váltót. Nagy lett azonban csodálkozása, midőn egyszerre csak a régi váltók kifizetése után újból pert zudítottak a nyakába 3000 korona erejéig. Mindjárt látta, hogy *Vörös* az ő tudta és beleegyezése nélkül a fedezeti váltókat értékesítette.

Két rendbeli sikkasztás büntette miatt vádat emelt ellene s e bűnpert ma tárgyalta *Cseke* bíró elnöklete alatt a budapesti büntető törvényszék.

Vádolt, kit *Rácz* Dezső dr. védett, ártatlannak valja magát, mert e váltókat *Ibl* kapitány tudtával és beleegyezésével használta fel egy régebbi követelése kiegyenlítésére.

Dr. Rácz Dezső védő felmutatja az Erzsébetvárosi takarékpénztár ajánlott levelét, mely *Ibl*-t a leszámítás napján értesíti az eszkomptálásról. *Ibl* tagadja, hogy ő megkapta volna e levelet, megzafolja azonban ezt saját hivatalosolgája, *Filszeker* György, ki azt állítja, hogy a levelet ő vette át s letette *Ibl* asztalára.

Terhelő vallomást tett *Róna* tanu, ki megesküdt arra, hogy *Ibl* és *Vörös Kálmán* közt elszámolási differenzia nem lehetett.

A törvényszék ezután *Vörös Kálmán* több *Ibl*-hez szóló levelét olvastatta fel, melyek mind vádolt bűnsége mellett bizonyítanak.

A perbeszédnek után a törvényszék *Vörös Kálmán* büntőnek mondta ki 3 rendbeli sikkasztás büntetésben, melyet vétséggé minősítve, 3 havi fogház-büntetésre ítelle.

§ **Baleset az orfeumban.** 1901. évi december 13-án *Stein* Lipót 11 éves tanuló a székesfővárosi orfeum kapujában a reklámlakókat nézegette, amikor a kapubejáratból a pinczehelyiségbe vezető szabadon volt nyílásra lépett és a pinczébe zuhant. Az esés következtében karját törte, úgy, hogy 2 hónapig állott gyógykezelés alatt. A baleset olyképp történt, hogy a Dreher-sörgyár sört szállított az orfeum vendéglőjének és ilyenkor az volt a szokás, hogy a hordókat a kapubejáratban levő és vasráccsal elzárható nyíláson bocsátották a pinczébe, *Babos* János sörszállító-koecsis pedig anélkül, hogy a portást értesítette volna, önhatalmúlag kinyitotta az említett napon a vasrácsot és azt őrizetlenül hagyva, leszállt a pinczébe. Ekkor ment arra *Stein* Lipót és a nyíláson át a pinczébe zuhant. Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés büntette miatt indult meg az eljárás *Babos* János ellen, de a multkor megtartott főtárgyaláson a törvényszék pótvizsgálatot rendelt el annak kipuhatólása végett, hogy mennyiben terheli ezen baleset körül felelősség a fővárosi orfeum kezelőségét is, miután ez tartozott volna gondoskodni arról, hogy a vasrács kívülről lenyitható ne legyen. A pótvizsgálat befejeztetvén, mára volt kitérve ez ügyben az újabb főtárgyalás, amelyen *Agoraszló* bíró elnökölt. A közzéadott *Dr. Geszti* kir. ügyész, a sértett felet *Dr. Baumfeld* Lajos (*Visontai* dr. helyettese) képviselte, ki a tárgyalás megkezdése előtt kilógást tett a mai tárgyalás megtartása ellen, mert a vizsgálóbíró nem terjeszkedett ki elég kimerítően arra a vádra, hogy az orfeum intézőségét mennyiben terheli felelősség. *Dr. Geszti* kir. ügyész ellenezte a tárgyalás elnapolását ennek dacára azonban a kir. törvényszék ezt mégis kimondotta s iratokat *Langer* dr. vizsgálóbírónak újból kiadtni rendelte.

§ **A Tomka-féle betörés.** A budapesti kir. ítélőtábla ma délelőtt folytatta Marót Sándor bűnpörét, aki czinkostársa volt az önmagánál betört Tomka Samu dr.-nak. A mai nap folyamán *Devich* László dr. előadó bíró folytatónlag ismertette a bűnpör anyagát, s ebből főképp azon tanuk vallomását, akik a betörés szinleges voltára nézve szolgáltatnak súlyos bizonyítékokat. Kiemelte azt is, hogy Tomka dr. vagyoni viszonyaihoz mérten aránytalanul nagy összegre biztosította magát betörés ellen a trieszti általános biztosító társaságnál. Az előadó ezután ártért a bűnpör tulajdonképeni vádlottjának, Marót Sándornak gyanus szereplésére az állítólag ellopott értékpapírok eladása körül.

Ítéletet ma nem hoznak. § **Az ellopott utca.** A *Rottenbiller-utca* tolvaját, *Hamrák* Jánost tegnap lopás büntetésben mondotta ki a törvényszék bűnsnek és két évi fegyházbüntetésre ítelle.

KÖZGAZDASÁG.

Az Országos Iparegyesület ülése. *Matilekoviés* Sándor elnöklete alatt az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága tegnap tartott ülésén a kereskedelmi miniszter több rendbeli leiratát intézte el. Tudomásul vették a porcellánból készült egészségügyi cikkeknek itthon leendő beszerzése, a Bulgáriába kivitt áruk számlázása tárgyában kelt újabb rendeleteket. A tarifabizottságba az egyesület újból *Thek* Endre alelnököt jelölte. Tudomásul vették a kereskedelmi miniszternek azt az értesítést, mely szerint a gyulai kötszövgyárnak több modern gépet engedélyezett. A részletfizetéses gépvásárlás tárgyában az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kidolgozott mintaszerződéssel az egyesület is foglalkozni fog. Végül, tekintettel az iparpártolás ügyére, a végrehajtó-bizottság javaslatlaltelre kérte fel az iparpártolási szakosztályt a mozgalom ébrentartására és országos szervezésére vonatkozólag.

BUDAPESTI TŐZSDEK.

Gabonatőzsde.

Készárúüzlet.

Az időjárás az utolsó 24 órában nem igen változott. A folyók ismét hajózhatóvá váltak s nagyon könnyen lehetséges, hogy egy-két nap múlva a hozatalok között hajóval felhozott áru is fog szerepelni. Több nagyobb rakomány van utban, ezek egyrésze azonban már eladatott s így csak a malmok szempontjából jön számításba. Az eladatlan quantum sem lehet nagy s mi azt hisszük, hogy a malmok ezekért még jó árakat fognak fizetni.

A mai készárúüzlet gyenge volt, Elkelt 14.000 mm. buza változatlan áron.

December hó 2. este 6 órától
December „ 3. „ 6 óráig

	érkezett	elment
buza	16321 q.	506 q.
rozs	3207	—
árpa	4213	1000
zab	1018	—
tengeri	289	200
repce	—	1921
liszt	2	19523
korpa	—	5250

Határidőüzlet.

A kissé hidegebb időjárás szilárd hangulatot feremtett a mai határidőüzletben, dacára annak, hogy Amerika olcsóbb árfolyamokat jelentett.

Délben jegyez:

Áprilisi buza	7.64—7.65
Áprilisi rozs	6.64—6.65
Áprilisi zab	6.29—6.30
májusi tengeri	5.75—5.76

Értéktőzsde.

Előzőzsde. Osztr. hitel 688.25, magyar hitel 703.75, aranyj. —, korona 97.90, leszámítoló —, jelzálog —, rimamurányi —, államvasut 685.50, déli vasut —, alpesi 359.50, márka —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —.

Zárlat. Osztrák hitel 688.75, magyar hitel 703.50, 4 százalékos arany —, korona 97.90, leszámítoló —, jelzálog —, rimamurányi —, államvasut 685.—, déli vasut —, Alpesek 359.50 márka —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —, korona.

REGÉNY-CSARNOK.

Bűnösök a hálóban.

— Angol bűnügyi regény. — (5)

Irta: Lynch Lawrence.

MASODIK FEJEZET.

Apja fejét, mely keblére hanyatlott, gyöngéden fölemelte s a poharat ajkához vitte. A két férfin, akik illedelmesen félreálltak, nem is ügylet.

— Mily rettenetes, atyám — mondotta, karjaival őt támogatva, míg ő mohón ürítette ki poharát — hisz oly jól ment sorsod az utóbbi időben.

Az öreg ember gyöngéden tekintett a szép lányra, ki most izgatottan fordult Crashawhoz: — Hát csakugyan szükségeselek most azok a tanácskozások? — kérdezte — s ép akkor, mikor atyám javulóban van. Nem ígerte meg nekem Crashaw ur...

Ez kezében tartotta a még olvasatlan levelet, meghajította magát s átnyújtotta azt a leánynak:

— Ez a levél megmagyarázza okaimat, Moina összerendezt.

— Micsoda irás ez?

— Egy levél, melyet a mester küld.

A leány biborpiros lett; önkéntelenül hátrálva megállott atyja széke mögött.

A mester! sutogta — és amit ír, — bennünket illet?

— Igen, mindnyájunkat. Főképen pedig atyját, de őnt is, engem és Passoiót. Olvassa kisasszony.

Gyors pillantást vetett előbb Crashawra, azután meg atyjára, kinek feje megint lehanyatlott; azután kiterjesztette a levelet és átfutotta annak sorait. Hirtelen fakó lett arca, felemelte kezét, mintegy elfojtva egy kiáltást, mely ajkaira tolt s a levél a padlóra esett.

Crashaw zavartan tekintett Passovra, de ez nyugalmat intett, aztán lehajolt és felvette a papírlapot. Moina atyja székéhez támaszkodott, kinek feje az ő vállain pihent, a leány szemében a lelkesség tüze lobogott, mely annál élesebben tüntette fel a közte és atyja közötti hasonlóságot.

— Nézz rám, atyám — susogta neki — a nagy pillanat megérkezett. Nem halod — álmodunk meg fog valósulni, végre valósággá lesz. Jóságos ég, elvesztette eszméletét. Segítség, Passoi!

Gyorsan ennek vállára fektette atyja fejét s kisetett valami erősítő szerért.

Crashaw alattomos pillantást vetett utána, mikor már bezárult mögötte az ajtó. Ide a levéllel — kiáltott — azt magához ragadva,

O nem értett meg semmit, de az atyának fel kell azt olvasni. Nezze!

Passoi a levélre hajolt, melyet a másik szorosán szeme elé tartott, de ez nem nézett a levélre, csak a papírlap alsó szélére, hová Crashaw ujját mutatott. Ott — egy kerek, piros foltot vett észre, mely véresepphez hasonlított.

HARMADIK FEJEZET.

Mester és legénye.

A Themse-uton zsibongó, pezsgő az élet. Kora reggeltől késő estig tolong a tömeg; a szűk, zord, piszkos utcákon a kereskedők és árusok csoportjai zajonganak, ott kötnek ki a halászbárkák, innen is indulnak utnák utálatos búzt gerjesztve.

Korülből délutáni három óra lehetett, mikor egy férfi-utat tört magának a tömegben keresztül; ruházatáról ítélve jobbmodu kereskedő volt. Feje és válla előre hajlott, úgy hogy kis termete még alacsonyabbnak tetszett; gyors léptekkel sietett tova. Kezeit hosszan felsőkabátja zsebeibe rejtette, mely hanyagul omlott le egészen sarkáig, széles karimájú kalapja pedig mélyen homlokára volt huzva, arcának többi részét pedig sűrű pofaszakáll fedte.

Mikor már túl volt a vámbházon és a halpiacson s elérte az alsó Themse-utat, belépett egy négyemeletes, zord épületbe, melynek homlokzatán több szennyes ablaksor volt. Négy sötét, meredek lépcsőn ment fel, — úgy látszik

ismerős volt itt — azután meg egy kulcs-csomót vett le borszifjéről s azzal kinyitott egy kis előszobát, melynek ajtaját maga mögött ismét bezárta.

Most teljes sötétségben maradt, de nem sokáig; rögtön meggyújtotta a bejárat mellett levő gázlámpát, ez egy keskeny helyiséget világított meg, melynek egyik fala mellett két faszék, másik falánál pedig egy ruhaszekrény állott.

A férfi elsőben a mellékszoba ajtaját vizsgálta meg, azt zajtalanul bereteszte s egy pillanatig hallgatódzott. Mikor semmi neszt nem hallott, elővette borszifjáról a másik kulcsot s felnyitotta a szekrényt. Ez egészen üres volt, csak a puszta fenyődeszkák és néhány fogas látszott belsejében. A fogasok egyikét mintegy véletlenül megérintette, mire a háttérben két deszka visszacsapódott s egy üres tér lett látható, mely szintén deszkákkal és fogasokkal volt kirakva. Hosszu kabátját levette, elrejtette azt hirtelen az üregben, szőrmekalapját is ledobta és alszakállát is göndörhaju párokájával együtt. Azután ismét bezárta az üreg, egy lépést jobbra lépett és egy másik fogas után nyult. Megint kitarult a hátsó fal, a férfi az üregbe nyult és onnan egy kabátot vett ki, mely pompásan illett reá, egy másik kalapot is, egy finom zsebkendőt, kefé, fésűt s egy kis kézitűkröt.

Ebben megnézte magát, lesimitotta rövid, fehér haját, ismét bezárta a szekrényt, kezébe vette kalapját s a belső ajtóhoz közeledett. Rövid ideig hallgatódzva figyelt, azután elégtül mosoly szállt ajkaira; gyors egymásutánban háromszor kopogott az ajtón és eltolta a reteszt. Még várt egy pillanatig, azután megint más kulcsot vett elő, kinyitotta az ajtót s gyorsan belépett. A küszöbön megállott és körültekintett. Terjedelmes, disztelen, de tiszta szoba volt előtte, melynek vénségtől szürkült falain számos térkép függött, a négyszegletes barna fából készült nagy asztal körül, a terem közepén tizenkét támlásszék állott, az ablak részén öt íróasztal különböző alakban s nagyságban.

Négy ezek közül zárva volt, de az ötödiknek zára nyitva volt s több sor pléhdobozt lehetett benne látni, melyek mind czédulázva és bekötve voltak.

Az íróasztalnál egy férfi ült, egyik oldalán meg sok felbontatlan levél hevert, másik felén az íróasztalnak pedig már felbontott iratcsomók feküdtek, melyeknek külső felén tiszta, világos kézírással e szavak állottak: Felelet 18... Május 11-én...

A levélborítékok a padlón szanaszét heverték, amint épen a fúrge író kezéből kihullottak s előtte kis állványon, kapocsba szorítva egy nyitott levél volt, melynek különös jegyeit a férfi gyorsan és könnyedén olvasható angol írásba ültette át.

Mikor künn kopogtak, összerendezt, anélkül azonban, hogy hátrafordult volna s még az ajtónyílás után is zavartalanul folytatta munkáját.

A belépő most a legnagyobb íróasztalhoz lépett, mely ferdén volt az egyik szögletbe állítva s melynek két fiókja volt; ezekhez szintén fiókok voltak abc rendben betűzve. Felnyitotta; tinta, toll, kék papíros készen állott s egy csomó felbontatlan levél hevert előtte.

Arca elborult, helyet foglalt s épen olvasni kezdte a leveleket, midőn a mellette ülő férfi tollát füle mellé dugva bezárta a ténartartót s urához fordulva jó reggeltel üdvözölte.

Ez feltekintett.

— Mi hír Dissel? — kérdezte, amint az írrok kezében levelet vett észre.

— Valóban! — Felpattant s hozzálépett a másikhoz, anélkül, hogy ültéből felemelkedett volna, átnyújtotta neki a levelet. Bele tekintett s elhalványodott; egy pillantás elegendő volt, hogy egész tartalmával tisztában legyen.

Felső szélén tollal egy hurokra bogozott kötés volt rajzolja, alatta pedig biztos kézvonásokkal ez a dátum: Május tizenkettedike.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos:

A „MAGYARSÁG” lapkiadó-vállalat.

Telefon-szám: 154.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1902. december 5-én

M. kir. Operaház.

Zárva
Kezdeté órákor.

Nemzeti színház.

Király idyllek
Kezdeté 7 órákor.

Népszínház.

Nebántsvirág
Kezdeté 7 órákor.

Vigszínház.

Loute
Kezdeté fél 8 órákor.

Magyar színház.

Nőemánczipáció
Kezdeté 1/28 órákor.

URÁNIA

Keleti Svájcz
Kezdeté 7 órákor.

!Saroküzlet!

KARÁCSONYIVÁSÁR!

Kiselejtezőnk teljes jó karban, kis égetési hibák miatt remek szép készleteket

második olcsó áron november 30-ig

Komplet 6 személy és dusan aranyozott, díszes kivi-tell és háromszor égetett

Étkező, elegáns	frt 5.50	Rococo teakészlet	frt 3.50
Étkező, modern	6.50	Rococo, kávé	3.50
Rococo díszes, csak frt 8.50		Rococo, macca	3.50
Mosdó komplet frt 5, 8, 10		Uveg-szerviz	7.50

Díszes rococo, 12 személyes étkező 20, 25 és 35 forint.

Függőlámpák minden áron, miután raktárunkat teljesen felszaktjuk.

Ortner Rezső és Társa

Teréz-körút 32., saroküzlet.

Vidéki rendelésnél kérjük a vasutállomást.

RUJDER-kávéház

Podmaniczky-utca 37. Csengery-utca sarok.

Ma és minden este, valamint vásár- és ünnepnap délután a közkedvelt

Nemzetközi Hölgyzenekar

Salzer Károly tárogató és cselló-művész

közreműködésével hangversenyez.

PRŪBA-BABA

állvánnyal csak 3 forint.

Francia játékbabák 20 krajczártól feljebb

*** Olcsó árak. ***

Magyarország legnagyobb babajavító intézete.

Bernhardt B. fiai

próba- és játékbaba gyárosok

Budapest, Rombach-utca 15., Király-utca 7.

0000 VILLAMOS LÁMPA 0000

Zsebben is hordható

kényelmes, czélszerű, tartós.

Mindenkinek szükséges szobák, lépcsők, folyosók, melléképületek megvilágítására. Tiszteknak, gyakorlati rendkívül alkalmas, turistáknak nélkülözhetetlen, orvosoknak és szülész-nőknek éjjeli látogatásoknál. Fontos gyárakban, malmokban, pinczékben, raktárakban robbanóanyagoknál. Az utazó közönségnek megbecsülhetetlen, ha éjjel megérkezik. Haziaszonyok öröme. Nincs több gyertyacsopp dadón és szőny. gen. Eszűkákat és hirtökösöket megőrizve és támadás ellen: a szőnyegre éjjel is fel lehet menni. Teljesen biztonságos. Több ezer használható és ha idővel kiég a világító, újat 75 kr-ért adunk. Ár 6 korona. Utánvet vagy hőmentve az éjszakai oléges beküldése mellett küldi az

Általános Villamossági Vállalat

AUFFENBERG J., Klauzál-utca 29.

Villamvilágítás és erőátviteli berendezések. Csengő, telefon és villámhárító felszerelések, világító és felszerelési anyagok raktáron vannak jutányos áron.

KARACSONYI ÉS ÚJEVI AJÁNDERUMA ALKALMI ÁRUK.

Az itt felsorolt árakból minden vevőnek engedünk 3% pénztári engedményt, azon felül minden csomag portamentesen küldeték. 30 koronát meghaladó utánvételes csomagokhoz egy tetsző szerinti szent képet aranyozott keretben csatolunk ingyen. Bárkinek is, aki e lapra hivatkozik

1 vég 30 rőfös Duna vászon	8.95 frt	1 vég Menyasszony vászon	7.75 frt	3 drb egy és asztalterítő (1 készlet)	5.50 frt	1 gyönyörű selyemruha	25 frt
1 " 30 rőfös Herceg vászon	8.50 " "	1 " Irizáló vászon	6.99 " "	1 finom selyemnyú Clot v. Cashmir paplan	1 remek angol ruha	16 " "	
1 " Székely vászon	6.25 " "	1 " tollhuzat fehér 30 rőf	6.50 " "	4 frt minden szaliban kapható	1 legújabb Costum kabát és alj 15 frt és feljebb	7 frt	
1 " 30 rőfös vaszon	9.10 " "	1 " sarga, kék, rózsaszínbén	6.50 " "	1 finom aljas paplan	1 kockás hatu doubigallér	14 " "	
1 " Bőr vászon	5. " "	1 " roz. tisztavászon ponatrőf	1.75 " "	1 legfinomabb	1 vattas finom posztó gallér	5 " "	
1 " RKR. Caiffon	7.50 " "	1 asztal készlet, jó minőségű	1.75-2.0 frt	1 legújabb	1 leg. anyagból készült Paletó	12 " "	
1 " RKR. Caiffon	6.50 " "	1 készlet ajour szálal	valódi damaszt	1 elegáns utcai-ruha	1 selyem Pluch kabát	20 " "	
1 " 30 rőfös fekete kanavász	8.75 " "	1 ablakra való csipke függöny	3.50 frt	1 elegáns utcai-ruha	szőrmédzsiszel		
1 " 30 " nagyú finom	8.75 " "	1 ablakra való szövet függöny	1.75 frt				
1 " 30 " legfinomabb	7.25 " "						
1 " agyhuzatra való csinvat	7.50 " "						

Minden darab saját műhelyünkben készül. Mérték utáni rendelés a legpontosabban készül. Elkészítés mintaderék után is. Az itt megemlített cikkek közül a mintagyűjteményt küldünk, meg nem telelő arut átcserelelünk.

Figyelem! * Araink 25%-al olcsóbbak mint bárkié az országban. * **Figyelem!** * 10.000 méter mosóbársony minden * **Figyelem!** * Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek. Gyászkelapok dupla fátýolla! 6 frt.

HERCZEG és HORVÁT BUDAPEST, VII. ker., Kerepesi-ut 52. sz. a. Adria-szállóval szemben

Fogak

2 frttól, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással
A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Vidékiek 24 óra alatt kielégítetnek

Részletfizetésre is.

KOVÁCS J. fogműtérme

Budapest, Károly-kört 9. II. em. 8. szám.
(Gró. Hadik-palota.)

Teljes naponta reggel 9-től délután 5-ig

KÁVÉ

tartós vászonzacskóban

4 1/2 kiló Cuba-kávé frt 7.50
4 1/2 " Gyöngy-kávé, 7.50

Belák István

BUDAPEST,
VII. Rottenbiller-utca 4. sz. alatt.

GEDULDIGER HUGO

első magyar regénytanbolygó-gyár és véső-üzem

Budapest, VI. ker., Váci-kört 17. szám.
Minta-árjegyzékek ingyen.
Viszontelárusítók kerestetnek.

SZÓLOOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemese gyökere és sűrű vesszők mélyen lezárított ágakon. Ötvenéves ezre 30-100 frt. Mindenik a legvalóbb for- és esmerelésből, tisztán, teljes jótállással. Ha a szőlőtanyát a megrendelésnek meg nem felelő, úgy az öre és visszaváltási kötszget, va amint a megrendelő által felrészelt díjazást hany nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebből származó az on költőgemen házához szőlőtanyát tekinthet meg.

ÉLŐKÉPÍTÉS

Gleditschia esemetek és magvok.

Orvosi érvény, igen gyorsan fejlődő sűrűnővény. Ez az egyedül, melyből egy óráig kesztes növelhető pár év alatt, rendkívül csodálatos, melyen nem egy ember, de semmiféle állat, még az a ró nyúlak sem halhatnak át, úgy hogy a bekerített részek s ilyen káncsalzárhatók. Mindenki rendeléséhez rajzolunk s látott életrajzát és kezelési útmutatás mellékeljük. Növények táplálása vértel szemes lényazonosítu díjazás árnyékokon, ingyen va portmentes küldetnek, ren láncú költőcsészék nélkül. Az érvényes kórtól egy óráig kap ezzel, ki onnat egy levelet, sőtpon tudatja, mely növény az a ház vagy család, a hol annak területét házára ne for itatják, varoson, islan, pusztán, szabad vagy szőlőny csatlakozó egyaránt. Így meg aronkva is er ek ten áll, ki rendelést nemmit nem akarnak, mert benne számos oly közönségek fordultnak, melyek mindenképp nagy szolgálatot tesznek.

Köteles, orvosi jóváhagyást biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése mind minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: "Ermenek" első Szőlőoltvány-Telpe Nagy-Érvény, a s Szőlőoltvány

Magy. kir. államvasutak.
65011/902. szám.
A III.

A) Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a tulajdonában levő, leltárilag kezelt, mintegy 3000 drb irinasbársony 1903. évi márczius hó 1-től 1908 évi márczius hó 1-éig leendő fenntartása és javítása iránt ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázati feltételeket illetve az ajánlattétel-nél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamint az ajánlattételre használandó ajánlati űrlap, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál” (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. szám II. emelet 46. ajtó szám) díjtalanul kapható.

Az előirt módon kiállított, ivenként 1 koronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok, a 60 filleres okmánybéllyel ellátott és aláirt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben f. évi december hó 16-ának 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók v. posta útján oda bektüldendők.

Az ajánlat borítéka ezen felirással látandó el: „Ajánlat 165011/902. számhoz”

Bánatpénz gyanánt 1000 korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbbben f. évi december hó 15-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy amelyek az aláirandó ajánlati felhívás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. november hó 14-én.
A magy. kir. államvasutak Igazgatósága.
(Utányomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.
95281/902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak műhelyeiben 1903. és 1904. években szükséges zöld színű (szattján-marouin) bakbőrök szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező bőröket feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál” (Budapest, VI. Csengery-ut 13. sz. II. emelet 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előirt módon kiállított, ivenként egy koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok, a 60 filleres okmánybéllyel ellátott és aláirt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve legkésőbbben f. évi december hó 11-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaktüldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandók el:

„Ajánlat 95281/902. számhoz”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó bőrök egy évi értékének 5%-a legkésőbbben folyó évi december hó 10-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláirandó ajánlati felhívás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. november hóban.
Magy. kir. államvasutak Igazgatósága.
(Utányomás nem díjaztatik.)

Értesítő iroda,
Okmányszerző vállalat
Budapest, VII., Kertész-utca 31. Házassági és egyéb ügyekben beszeres minden okmányt: miniszteri fölmentéseket, dispensatiót stb. Továbbá eljár jogtanácsosa közbenjöttével adó, anyakönyvi, állampolgársági, honosítási, illetőségi, ipar, italmérsi, katonai, kiviteles nősülési, névmagyarosítás, nagykorúsítás, örökösödés, örökbefogadás, tőzsde, utóanyakönyvezési, utlevél megszerzési és más egyéb minden ügyekben. Az ügyek sürgős és sikeres lebonyolításáért szavatosság vállalatik.

Ajtók, ablakok, vasredőnyök olcsón eladhatnak.
Temesváry Géza és Tea
Visegrády-utca 27.

Világszerte
hirlapilag megdicsért értékes új találmányhoz társ kerestetik. Ertekezhetni „Világhírű felaláló” czimen Uj-utca 30. I. 15. alatt.

Egyházi szerek,
lobogók, képek és könyvek legocsóbban kaphatók:
Szüts és társánál
Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Magy. kir. államvasutak Igazgatósága.
172578/6 III. szám.

Közvetlen személydijszabás kiadása a magy. kir. államvasutak és a Győr-Sopron-Ebenfurti vasut állomásai közti forgalomra)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint az előbb említett forgalomban 1903. évi január hó 1-én új személydijszabás lép életbe, mely által a menetárak egyes viszonylatokban mintegy felemeltetnek.

Az új dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás előírító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 40 fillérért kapható.

Budapest, 1902. november hóban.
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjaztatik.)

Férfiak ingyen kapnak.

olyan új találmány orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza, Próbacsomag s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapnak mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezreket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot, magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, akik fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikás bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodás eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket.

Óreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alatt jelzett címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik.

Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap, magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni:

A levelet így kell címezni:
State Medical Institute, 75 Elektron Building, Fort Wayne Ind. Amerika.
A levelek mindig bérmentesítendők.

!Pénzkölcsönt!

Olcson, diszkrétén és gyorsan szerez katonatiszteknek, köz-, magán-hivatalnokoknak, szóval minden hitelképes egyénnek előnyös visszafizetésre. Házakra, földbirtokokra és telkekre 4 1/2%-os amortizációs kölcsönöket, gyorsan viszi keresztül a legkomplicáltabb Conversionsokat utólagos díjazás mellett. Ertesítést egész nap ad:

SZENES A.

bankbizománya-,
Információ- és kereskedelmi
kiegészítő irodája
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 22., II/2.

FÉRFIRUHÁT

ne rendeljen,
míg Szücs Lajos szabómester

Budapest, Gyöngygyűtő-
utca 9. legújabb szabó-
vetmintáit át nem nézte,
mely kívánatra ingyen és
bérmentve küldetik. Méri-
ték után 12 és 15 fe-
rintért kész ek. finom
gyapjuszövetekből férfi
öltönyt, a legjobb dívat
szerint.

**Évi lakóknakrészt-
letfizetésre.**

Legújabb tala. mány
Ruganyos fejpárnás

**ágymatracz
vagy betét.**

Magyar szabadalom.
Saját találmány.

Együttal felemlitem a legújabb
ferregmentes, **takarékossági
fejpárnás ruganyos ágy-
matraczokat**, melyre nem
kell más mint a lepedő és megis
jobb és kellemesebb fekvésu,
mint bármiféle gyártmány.
**Az eredeti üzletomben
megtekinthető.**
Levelezőlap megvársára rögtön
jövök.

VIG PÁL
kártyás és díszítő
10 év óta jelen áll.
Budapest V., Rózsa-
utca 77. sz.

**Az „Alsós”
szabályai**

több jeles kodifikátor
közreműködése mellett
összeállította

Hamvas Pál
50 fillér beküldése el-
lenében bérmentve küldi
meg

Barta Lajos

könyvkereskedése
és antiquariuma

Budapest, Lipót-
körút 20/A.

T. cz.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség becses tudomására adni
miserint

VI., Nyár-utca 34. sz.
alatt egy

**épület- és mű-
lakatos üzletet**

nyitottam.

Főtörekvőtem oda fog
irányulni, hogy minden
általam készített munká-
kák a mélyen tisztelt
megrendelőim részére ki-
fogástalanul eszközöltes-
senek.

Műhelyemben elkészí-
tek egyszerű és díszes
rácsozatot, ugyszintén
mindennemű takarék-
tűzhelyet, a legjobb ki-
vitelben.

A nagyérdemű közön-
ség b. pártfogását kérve,
maradok kiváló tisztelettel

Babarczy Mihály
épület- és műlakatos.

Javítások elfogadtatnak és
pontosan teljesíttetnek.

Köhögés.

rekedtség légszuszerek
bantalmainál elsőrang-
gu orvos-szaktekinté-
nyek ajánlják az I. szá-
mu Jozseftáptéat. Szék-
rekedés emésztési za-
varoknál és mint ver-
tisztító a II. számú Jo-
zseftáptéat kapható
Török József gyógytá-
rában. Fő és székül-
des Jozsef Jozsef úro-
duista asszisztensnél Bu-
dapest, Köszárd-ut-
ca 6. szám 10 doboz
megrendelésnél is a
pénz beküldése mellett
bérmentve.

Immár 3-ik kiadásban jelent meg a

Bacsó-féle ÓRÓK NAPTÁR

a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár mindenki számára.

Szerkesztette:

Bacsó Ferencz.

Tartalmazza a XVIII., XIX. és XX. század minden évé-
nek naptárát, összesen

61 teljes, közönséges naptárt.

melyek 1701-től a 2000 évig váltakozva érvényesek. Aki tehát
egyszer megveszi, az egész életében

ooooo minden esztendőre ooooo

ellátja magát naptárral, mi által sok pénzt takarít meg, s egy-
uttal a lefolyt évek naptárait is mindig kezében bírja, ami igen
érdekes dolog. Külső kiállítása pedig oly díszes, hogy a legelő-
kelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat, s ezért alkalmi ajándé-
knak is különösen ajánlható. --- Bolti ára 2 korona, de a MA-
GYARSÁG kiadóhivatalában (Budapest. IV., Vámház-körút 8.)
1 kor. 20 fillér kedvezményes árban kapható. Ha ajánlott és bér-
mentes megküldés kívántatik, úgy még 35 fill. portó is melléklendő.

500 frtot

szetek annak, ki a Bartilla
fo vizene-haszniata mellett,
füvegje 35 kr., valaha ismét fogfá-
jást kap vagy szája büzlök. (Co-
magolásért külön 10 kr.)

Bartilla-Wickler Ed.
Wen, 1911, Sommergasse 1. Fő-
raktár Budapest: Török
J. Király-utca 12. sz. Andrássy-ut
29., Dr. Egger, Váci-körút 17.
Csakis Bartilla fogvizet kérjé.
Hamisítások bejelentése jó jutal-
maztatik.

FRANK SÁNDOR
szücs-mester
A „PERZSA SAHHOZ”
VII. ker., Vörösmarty-utca 57. szám.

Elvállal mindennemű szücsmunkát bármilyenféle
kivételben Javításokat olcsón és pontosan eszközöl.
Téli ruhák megóvására elfogadtatnak. Molykár el-
leni jótállás. Téli ruhák megóvásnál javítva lesznek
Pártoljuk a hazai kis iparost!

100379 szám.

Faeladási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó alábbiakban felsorolt erdőterületeken álló fatö-
meg-készletek tövön tuskóirtási kötelezettséggel az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában

1902. évi december hó 9-én délelőtt 9 órakor

megtartandó zárt írásbeli ajánlatok (melyek minden egyes vágás-részletre külön-külön borítékban az árve-
rés nap délelőtti 10 óráig beadandók) tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen eladatni fognak
s. p.: I. Baracska IIIimán 25.0 holdas I. számú vágás fatömege 3837 korona, 2. Baracska IIIimán 25.0
holdas II. számú vágás fatömege 4710 korona, 3. Baracska IIIimán 25.0 holdas III. számú vágás fatömege
7770 korona, 4. Baracska IIIimán 25.0 holdas IV. számú vágás fatömege 13487 korona, 5. Baracska IIIimán
5.6 holdas V. számú vágás fatömege 1959 korona, 6. Szántovai erdő 48.2 holdas vágás fatömege 29817
korona, 7. Plávnai Morgács 40.1 holdas „N” részlet vágás fatömege 8513 korona, 8. Plávnai Morgács 46.3
holdas „O” részlet vágás fatömege 9818 korona, 9. Plávnai Szrednasuma 30.3 holdas „S” részlet vágás
fatömege 5031 korona, 10. Plávnai Szrednasuma 33.8 holdas „T” részlet vágás fatömege 6912 korona kiki-
áltási ár mellett.

Kihasználási időtartam 1903. évi december hó 31-ig.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatal és a bezdáni és palánkai m.
kir. erdőgondnokságoknál megtudhatók, ahol a vágások becsült fakészletére nézve is felvilágosítás adatik.

Budapest, 1902. évi december hóban.

Magy. kir. Földmívelésügyi Minister.